

Central de les Illes

Sant Quirze de Besora

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Finca de Can Pericas
Emplaçament	En els meandres del Ter al vessant sud del collet de la Cogulera a la zona de Can Pericas i a l'oest de la casa de les Illes
Alçada:	554,3
Coordenades:	
Latitud:	42.092826776365
Longitud:	2.2301129813804
UTM Est (X):	436332
UTM Nord (Y):	4660370

Classificació

Número de fitxa	08237 - 140
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Obra civil
Estil / època:	Eclecticisme
Segle	XX
Any	1912
Autoria de l'element:	Pericas Boixeda i Companyia
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	Central en funcionament i propietat de la companyia Fecsa Enher
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Accés	Restringit
Titularitat	Privada
Titular:	001702600DG36B0001ZO
Autoria de la fitxa	Pere Cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa:	dl., 31/07/2023 - 11:21

Descripció

Central hidroelèctrica formada per un edifici de planta rectangular d'uns 8 metres d'ample x 20 de llarg. Consta d'un sol nivell amb algunes obertures, parets de maó arebossades i pintades de color ocre i les cantonades i bastiments de es obertures en maó ceràmic vist i pintat de color roig. La part superior de la façana que sosté la coberta està rematada per una cornisa també de maó i de perfil bisellat. Aquesta cornisa és correhuda en totes les seves façanes incloent els costats curs que coincideixen amb el pinyó de la teulada i formant una mena de frontó. La coberta és a dues vessants i amb el carener paral·lel a la façana. L'accés es practica per la part oposada. Aquest edifici està en contacte amb l'arribada del canal procedent del túnel de sota de la Pineda situada al primer pis i el qual mitjançant una comporta i un important salt de caiguda de l'aigua d'uns 12, 82 etres. que fa moure a dues turbines tipus Francis (MF-1505) acoblades amb un multiplicador. El generador és un Siemens de 550 W, 6000 l/segon el cabal i 900 KW i velocitat de 240 voltes /turbina. Actualment aquesta central està en ús i gaudeix d'un manteniment constant de l'empresa concessionaria.

Observacions:

Central en ús i funcionament propietat de Fecsa Endesa.

Història

La central hidroelèctrica de can Pericas o de les Illes va ser erigida al 1892 quan la companyia Pericas Boixeda i Companyia van rebre la concessió d'un salt al Ter a la zona de les Illes per poder-hi construir una turbina i una fàbrica tèxtil. Es tractava de l'única zona del Ter que no tenia força motriu entre la desembocadura del canal de Can Guixà i la central de les Illes. *"El aprovechamiento propiedad de esta sociedad fué concebido para utilizarlo como fuerza motriz de una fábrica de hilados y tejidos que se proyectaba construir en el mismo salto , pero después de minuciosos cálculos y tanteos se ve en necesidad de desistir en tal idea, por no ser económicamente ralizable , pués el lugar dónde se debía emplazar la fábrica se halla bastante separado de la carretera y de la estación férrea, sinedo necesario construir un ramal de carretera que vaya a empalmar con la general del Estado de Barcelona a Ribas, por muy buenos terrenos de cultivo a cuya venta oponen gran resistencia sus propietarios y no permitiendomla Ley, la expropiación sería el único medio de adquiririrlos al pagar por ellos las exorbitantes cantidades que exigen sus dueños* Aquest projecte però no resultà eficaç ja que després de fer un anàlisi al sector impossibilitaven la instal·lació d'una nova fàbrica degut a la crisi del sector i únicament es va construir la central el 1912 sota la mà de l'arquitecte Josep Mª Pericas per a produir electricitat que era transportada a altres factories de Vic. El 1913 aquesta companyia subministrava l'enllumenat públic de Vic. Aquesta central tenia una capacitat de 1000 C.V i era capaç de moure màquines sense embarrats i emb lús de l'energia elèctrica. El 1932 la societat Pericas Boixeda i CIA prèn el nom de Energia elèctrica del Ter. Actualment pertany a Fecsa Endesa.

Bibliografia

CLUB HISTÒRIA LOCAL. *El primer brollador de quilowats a* Programa de la Festa Major de 1996. Ajuntament de Sant Quirze de Besora

CLUB HISTÒRIA LOCAL. Retalls d'història del segle XIX. Associació Gombau de Besora. Col·lecció Història Local. Núm. 2

SERRALLONGA URQUIDI, JOAN; 1998. Sant Quirze de Besora de 1714 a l'actualitat

AMQ: Matrícula Industrial 1854-1940

[https://www.consorcidelter.cat/rutes/produccio/central de les illes](https://www.consorcidelter.cat/rutes/produccio/central-de-les-illes)

